

HOJA MAALUMU

Kenya Gazette Supplement No. 176 (Mswada wa Bunge la Kitaifa No. 73)

KUTOKA KWA GAZETI LA KENYA

MSWADA WA BUNGE LA KITAIFA, 2019

NAIROBI, 18th MWEZI WA KUMI 2019

YALIOMO

Mswada wa Utangulizi kwa Bunge la Kitaifa-

Ukurasa

Mswada Wa *Wakfu* 2019 1127

IMECHAPISHWA WACHAPISHAJI WA SERIKALI, NAIROBI

1127

MSWADA WA WAKFU 2019
ARRANGEMENT OF CLAUSES
SEHEMU YA I -YA KWANZA

Vipengele

1. Kichwa kifupi
2. Tafsiri
3. Maombi
4. Uhalali wa Wakfuu

SEHEMU YA PILI-KAMISHNA WA WAKFU

5. Kuanzishwa kwa Tume ya Wakfuu
6. Muundo wa Tume
7. Jopo la Uchaguzi
8. Kazi za Tume
9. Mwenyekiti na akidi.
10. Kurejeshwa kwa Tume
11. Mkurugenzi Mkuu
12. Wafanyakazi wa Tume

SEHEMU YA TATU-USIMAMIZI WA NYAKAFU

13. Msajili wa Nyakafu
14. Usimamizi wa Nyakafu na Tume
15. Uchunguzi na Tume
16. Uzalishaji wa nyaraka na Wadhamini
17. Mikataba inayohusiana na mali ya wakfu
18. Hati miliki kwa mali ya Wakfu
19. Usimamizi wa Nyakafu
20. Utoaji wa mali ya wakfu
21. Mali isiyodaiwa ya Muislamu aliyekufa
22. Kikomo juu ya matumizi ya mali ya wakfu na
23. Utunzaji na akaunti ya akiba
24. Akaunti ya ziada

SEHEMU YA IV- MASHARTI YA FEDHA

25. Hesabu na ukaguzi
26. Akaunti za benki
27. Ripoti za Mwaka

SEHEMU YA V-MBALIMBALI

28. Ada
29. Kanuni
30. Kufutwa kwa Sura ya 109 na akiba
31. Masharti ya mpito

MSWADA WA WAKFU 2019
MSWADA WA

SHERIA ya Bunge kutoa uanzishwaji wa Shiriki la Jumuiya ya Wakfu; kupigania usimamizi wa mali ya wakfu kwa sababu zilizokusanywa.

IMETOLEWA na Bunge la Kenya, kama ifuatavyo-

SEHEMU YA I-YA KWANZA

1. Kitendo hiki kinaweza kutajwa kama kitendo cha Wakfu 2029 Kichwa Fupi
2. Katika kitendo hiki, isipokuwa pale ambapo muktadha unahitaji vingine- tafsiri
 - "**Alim**" maana yake ni msomi wa Kiislamu;
 - "**Tume**" inamaanisha Maagizo ya Wakfu yaliyoanzishwa chini ya kifungu cha 5;
 - "**Mkurugenzi Mkuu**" maana yake ni Mkurugenzi Mkuu aliyeanzishwa chini ya kifungu cha 11 (1);
 - "**Akaunti ya usimamizi wa jumla**" maana yake ni akaunti ambayo fedha zake zinatumiwa kwa usimamizi wa jumla na usimamizi wa Jumuiya;
 - "**Akaunti ya kurekebisha na kuhifadhi**" inamaanisha akaunti ambayo fedha zake zinatumiwa kwa uhifadhi na matengenezo ya mali ya wakfu;
 - "**Akaunti ya ziada**" maana yake ni akaunti iliyoanzishwa chini ya kifungu cha 24;
 - "**Mwislamu**" maana yake ni mtu anayekiri imani ya Kiislamu;
 - "**Mdhamini**" inamaanisha mtu, iwe peke yake au kwa pamoja na mwingine anayesimamia mali yoyote ya Wakfu;
 - "**Waaqif**" inamaanisha mtu anayewasilisha mali yake au pesa taslimu kama mtu anayesimamishwa na wakfu;
 - "**Wakfu**" inamaanisha zawadi ya kidini, ya hisani au ya neema au kujitolea kwa mali yoyote kwa kufuata sheria ya Kiislamu, na "**Nyakafu**" inamaanisha zaidi ya wakfu moja;
 - "**Wakfu ahli**" inamaanisha wakf iliyotengenezwa kwa faida ya mtu binafsi au familia, au kwa utekelezaji wa ibada au sherehe ambazo zinatambuliwa na Waislamu;
 - "**Wakfu Khairi**" inamaanisha wakfu, zaidi ya Wakfu Ahli, iliyoundwa kwa kusudi la umma linalotambuliwa na sheria ya Kiislamu;
 - "**Wakfu Mushtaraaq**" inamaanisha wakf ambayo hufanywa kwa sehemu faida ya mtu binafsi au familia na kwa sehemu kwa madhumuni ya umma ambayo yanatambuliwa na sheria ya Kiislamu;
3. Kipengele hiki kitatumika kwa utengenezaji na usimamizi wa Nyakafu zote nchini Kenya.
4. (1) Wakfu itakuwa halali ambapo-
 - (a) Imefanywa kwa kufuata sheria ya Kiislamu; na

(b) Faida ya mwisho ya Wakfu ni wazi, au, ikiwa inaruhusiwa na mazoea ya kibinafsi ya mtoaji wa wakfu (Waaqif)-, inamaanisha, imehifadhiwa kwa masikini au adui kusudi lingine lolote linalotambuliwa chini ya sheria ya Kiislam kama kusudi la tabia ya kudumu:

Isipokuwa kwamba kutokuwepo kwa akiba yoyote ya faida ya mwisho ya Wakfu kwa masikini au madhumuni mengine yoyote yanayotambuliwa chini ya sheria ya Kiislamu kama kusudi la tabia ya kudumu haitafanya Wakfu kubatilika ikiwa mazoea ya kibinafsi ya mtoaji wa wakfu (Waaqif)-hayahitaji uhifadhi wowote kama huo. .

(2) Wakfu itakuwa batili kwa sababu tu faida ya Wakfu ambayo itatengwa kwa masikini au madhumuni mengine yoyote haitaanza kutumika baada ya kutoweka kwa familia ya mtoaji wa wakfu (Waaqif)-.

SEHEMU YA II-COMM TUME YA WAKFU

5. (1) Kuna tume iliyoundwa kujulikana kama Tume ya Wakfu.

(2) Tume itakuwa shirika la mwili na mfululizo wa kudumu na muhuri wa kawaida, na, kwa jina lake la ushirika, ataweza-

(a) Kushtaki na kushtakiwa;

(b) Kuchukua ununuzi wa njia nyingine ya kumwagilia maji, kushikilia, kuchaji au kutupa mali inayohamishika na isiyohamishika ' ;

(c) Kukopa pesa

(d) Kuingia mikataba; na

(e) Kufanya au kufanya vitu vingine vyote au vitendo kwa utendakazi mzuri wa utapeli wake chini ya kitendo hiki ambacho kinaweza kufanywa kihalali au kufanywa na shirika la shirika.

(3) Muhuri wa Tume utathibitishwa na saini ya mwenyekiti, au mwanachama aliyeidhinishwa na Tume kuchukua hatua kwa niaba hiyo wakati mwenyekiti hayupo, na Mkurugenzi Mkuu.

(4) Muhuri wa Tume, utakopothibitishwa chini ya kifungu kidogo cha (3), itakuwa rasmi na kimahakama niliona.

(5) Nyaraka zote, isipokuwa zile zinazotakikana na sheria kutiwa muhuri, kufanywa na, na maamuzi yote ya Tume, zinaweza kutiwa saini na mwenyekiti, kamishna yeyote aliyeidhinishwa kufanya hivyo bila mwenyekiti, au Mkurugenzi. -Jumla.

6. Tume itakuwa na Mwanasheria Mkuu wa Serikali na wajumbe wanane ambao watateuliwa na Rais, kwa mapendekezo ya jopo la uteuzi lililoteuliwa chini ya kifungu cha 7, kama ifuatavyo-

(a) alim mmoja ambaye atakuwa mjuzi wa sheria za Kiislam;

(b) mtu mmoja ambaye atawakilisha wadhamini;

(c) mtu mmoja ambaye atawakilisha walengwa;

(d) mtu mmoja ambaye atakuwa maarufu katika biashara au ujasiriamali;

(e) watu wanne ambao watakuwa na ujuzi na uzoefu katika-

(i) sheria;

(ii) uhasibu;

(iii) uchumi wa ardhi; au

(iv) kazi ya kijamii; na

(f) Mkurugenzi Mkuu aliyeteuliwa chini ya kifungu cha 11 (1) ambaye atakuwa mwanachama wa zamani bila haki ya kupiga kura kwenye mikutano ya Tume.

7. (1) Rais, ndani ya siku kumi na nne baada ya kutokea kwa nafasi katika Tume, atateua jopo la uteuzi kwa madhumuni ya kuteua wagombea wanaofaa kuteuliwa kama mjumbe wa Tume chini ya kifungu cha 6 (a), (b), (c), (d) au (e).

(2) Jopo la uteuzi litajumuisha Waislam watano mashuhuri wa jinsia yoyote walioteuliwa na Rais kwa kushauriana na viongozi na mashirika muhimu ya Kiisilamu:

Isipokuwa kwamba-

(a) hakuna Kadhi atakayeteuliwa kama mshiriki wa jopo la uteuzi; na

(b) jopo la uteuzi litavunjwa baada ya uteuzi wa Makamishna.

(3) Jopo la uteuzi-

(a) kukaribisha maombi kutoka kwa watu waliohitimu kwa taarifa kwenye Gazeti la Serikali na kutangaza katika angalau magazeti mawili ya mzunguko wa kitaifa;

(b) kuandaa orodha fupi ya waombaji waliohitimu; na

(c) kufanya mahojiano ya waombaji walioteuliwa ili kutathmini sifa zao kama ilivyoainishwa katika kifungu cha 6 na kufuata kwao Sura ya Sita ya Katiba, na

(d) kupendekeza majina ya wagombea waliofanikiwa kwa Rais kuteuliwa kama wajumbe wa Tume

(4) Jopo la uteuzi litaalika maoni kutoka kwa Waislamu kwa niaba ya wagombea waliochaguliwa kabla ya kutoa mapendekezo yao kwa Rais chini ya aya ya (3) (d).

(5) Jopo la uteuzi litahakikisha kuwa

(a) zaidi ya theluthi mbili ya wajumbe wa Tume ni wa jinsia moja;

(b) mjumbe mmoja wa Tume atawakilisha vijana; na

(c) mjumbe mmoja wa Tume atawakilisha watu wenye ulemavu.

(6) Wajumbe wa Tume watahika ni kwa ajili raka kwa kipindi cha miaka mitatu na watastahiki kuteuliwa tena kwa kipindi kingine cha miaka mitatu.

(7) Ofisi ya mwanachama wa Tume itakuwa wazi ikiwa mmiliki-

(a) hufa;

(b) hayupo kwenye mikutano mitatu ya Tume bila idhini ya mwenyekiti,

(c) anajiuzulu kwa barua kwa kuandikia Rais; au

(d) ataondolewa kazini chini ya mazingira yoyote yaliyoainishwa katika Ibara ya 251 na Sura ya Sita ya Katiba.

(8) Nafasi katika Tume itajazwa kwa kufuata utaratibu uliowekwa katika kifungu hiki.

8. Kazi za Tume zitakuwa

- (a) kusajili Nyakafu zote
- (b) kusimamia na kusimamia mali za Wakfu zilizosajiliwa chini ya Sheria hii;
- (c) kusimamia usimamizi bora na mzuri wa mali zote za Wakfu zilizosajiliwa chini ya Sheria hii;
- (d) kuhakikisha utekelezaji bora wa masharti ya Sheria hii;
- (e) kuanzisha miundo itakayohitajika kwa utekelezaji mzuri wa majukumu yake au utekelezaji wa mamlaka yake chini ya Sheria hii;
- (f) kuandaa sera za utekelezaji wa majukumu yake;
- (g) kukusanya Zaka na michango mingine ya hisani kutoka kwa Waislamu kwa madhumuni ya Sheria hii; na
- (h) kutekeleza majukumu mengine ambayo yanaweza kuamriwa na Sheria hii au sheria nyingine yoyote iliyoandikwa.

9. (1) Katika mkutano wa kwanza wa Tume katika kila mwaka, wajumbe watakuwa mtu mmoja kutoka kwa idadi yao kuwa mwenyekiti wakati wa mwaka.

- (2) Mwenyekiti atasimamia mikutano yote ya Tume, na iwapo mwenyekiti hayupo kwenye mkutano wowote, wajumbe waliopo watachagua mtu mmoja kutoka kwa wale waliopo kuongoza mkutano huo,
- (3) Akidi ya Tume itakuwa wajumbe watano.
- (4) Bila kujali kifungu kidogo cha (3), ambapo akidi haipatikani katika mikutano miwili mfululizo, wajumbe watatu wa Tume wanaweza kufanya mkutano.
- (5) Isipokuwa kama ilivyoielezwa chini ya kifungu hiki Tume inaweza kudhibiti utaratibu wake.

10. Kutapewa wanachama wa Tume posho kama vile Tume inaweza, kwa kushauriana na Tume ya Mishahara na Mishahara, kuamua.

11. (1) Kutakuwa na Mkurugenzi Mkuu wa Tume ambaye atasajiliwa na kuteuliwa na Tume kupitia mchakato wa ushindani juu ya sheria na masharti kama Tume itakavyoshauriana na Tume ya Mishahara na Mishahara.

(2) Mtu atastahiki kuteuliwa chini ya kifungu kidogo cha (1) ikiwa mtu-

- (a) ni Mwislamu;
- (b) ni raia wa Kenya;
- (c) ana digrii kutoka chuo kikuu kinachotambuliwa Kenya;
- (d) ana uzoefu wa angalau miaka mitano katika kiwango cha usimamizi mwandamizi katika taasisi ya umma;
- (e) ana ujuzi na uzoefu katika nyanja zozote zifuatazo
 - (i) usimamizi;
 - (ii) uhasibu
 - (iii) kazi ya ukatibu wa umma iliyothibitishwa;
 - (iv) sheria;
 - (v) uchumi wa ardhi;

- (vi) kazi ya kijamii;
- (vii) usanifu;
- (viii) usimamizi wa ujenzi; au
- (ix) uhandisi, na

(f) inakidhi mahitaji ya Sura ya Sita ya Katiba.

(2) Mkurugenzi Mkuu atakuwa afisa mkuu mtendaji wa Tume na anayehusika na usimamizi wa kila siku wa maswala ya Tume.

(3) Mkurugenzi Mkuu atakuwa afisa wa uhasibu wa Tume na atawajibika kwa Tume kwa

- (a) mapato na matumizi yote ya Tume;
- (b) mali na utekelezaji wa deni zote za Tume; na
- (c) utekelezaji sahihi wa sheria hii.

12. (1) Tume inaweza kuteua maafisa wengine na wafanyikazi kama itakavyohitajika ili kutekeleza majukumu yake chini ya sheria hii.

(2) Watu walioteuliwa chini ya kifungu kidogo cha (1) watahudumu kwa masharti na masharti ambayo Tume inaweza, kwa kushauriana na Tume ya Mishahara na Malipo, kuamua.

SEHEMU YA II - USIMAMIZI WA NYAKAFU

13. (1) Nyakafu yote itasajiliwa na Tume kwa njia ambayo Tume itafafanua.

(2) Tume itaanzisha na kudumisha rejista ya Nyakafu iliyosajiliwa kwa namna hiyo yenye maelezo kama itakavyoamua.

(3) Kila mdhamini wa Wakfu, kati ya miezi mitatu tangu tarehe ya kuanzishwa kwa Wakfu, atatuma maombi kwa Tume kwa usajili wake kwa njia iliyowekwa.

(4) Maombi chini ya kifungu kidogo cha (4) yataambatana na ada kama itakavyoamriwa.

(5) Mdhamini ambaye atashindwa kufuata masharti ya kifungu kidogo cha (3) atakuwa ametenda kosa na atawajibika, atakapopatikana na hatia, atatozwa faini isiyozidi shilingi laki moja au kifungo kwa kipindi kisichozi mwaka mmoja.

14. (1) Tume inaweza, kwa maombi ya wadhamini wa Wakfu khairi na kulingana na masharti ambayo yanaweza kuwekwa na mtoaji wa wakfu (Waaqif)-, kuchukua usimamizi wa Wakfu hiyo, na mali yoyote ambayo ni lengo la Wakfu atapewa Tume.

(2) Tume inaweza, kwa ombi la wadhamini na kwa idhini ya wengi wa walengwa wa Wakfu ahli au Wakfu mushtaraq na kulingana na hali kama itakavyowekwa na mtoaji wa wakfu (Waaqif)-, kuchukua usimamizi wa Wakfu kama huo, na mali yoyote ambayo ni lengo la Wakfu itastahili Tume.

15. (1) Pale inapoonekana kwa Tume, kuhusu Wakfu yoyote, kwamba-

- (a) hakuna kikundi chochote cha wadhamini; au

(b) mdhamini anafanya kwa njia isiyofaa au isiyoidhinishwa, Tume inaweza kufanya uchunguzi juu ya jambo

(1) ikiwa ni Wakfu khairi, kwa mwendo wake mwenyewe; Au

(ii) katika kesi ya Wakfu ahli, juu ya hoja ya wadhamini, kwa idhini ya walengwa wengi.

(3) Pale ambapo uchunguzi umeanza na hoja iliyowasilishwa na wadhamini wa Wakfu, wadhamini watatoa Tume, kati ya siku thelathini baada ya kuwasilisha hoja, na majina na anwani za wanufaika wa Wakfu na mtu mwingine yeyote mtu ambaye ana nia ya Wakfu.

(4) Tume itatoa ilani ya maandishi ya uchunguzi kwa watu wote wanaovutiwa na wagi kuwaalika kujitokeza na kutoa uwakilishi mbele ya Tume

(5) Ikiwa baada ya kufanya uchunguzi, Tume inagundua kuwa hakuna chombo chochote cha wadhamini au kwamba mdhamini anafanya kwa njia isiyofaa au isiyoidhinishwa, Tume inaweza kutoa agizo

(a) kutangaza kuwa mali ambayo ni ni kwa ajili ya Wakfu itasimamiwa na Tume; au

(b) kumteua mtu mwingine kuwa mdhamini wa Wakfu.

(6) Mwanasheria Mkuu wa Serikali anaweza kutunga kanuni zinazoelezea utaratibu wa kufanyika kwa maswali chini ya kifungu hiki.

16. (1) Tume inaweza, wakati wowote, kumwita mdhamini wa gari kutoa vitabu au hati zozote ndani yake

au kumiliki au kudhibiti, pamoja na vitabu vya hesabu, zinazohusiana na Wakfu ili kujiridhisha yenyewe kuhusu usimamizi wa Wakfu.

(2) Mdhamini ambaye atashindwa kutekeleza anapooombwa kufanya hivyo chini ya kifungu kidogo cha (1) atakuwa ametenda kosa na atawajibika, akihukumiwa, kulipa faini isiyozidi shilingi elfu ishirini au kifungu cha muda usiozidi mwaka mmoja

17. (1) Mkataba unaodai kuuza, kukodisha au kutenga mali ya wacf kwa kipindi chochote kinachozidi mwaka mmoja itakuwa halali tu ikiwa imeidhinishwa kwa maandishi na Tume

(2) Mdhamini ambaye anaingia makubaliano kinyume na masharti ya kifungu kidogo cha (1) atakuwa ametenda kosa na atawajibika, atakapopatikana na hatia, atatozwa faini isiyozidi shilingi laki moja au kifungu kwa kipindi kisichozidi mwaka mmoja.

18. Pamoja na kitu chochote kinyume na sheria yoyote iliyoandikwa kwa wakati unaotumika, hakuna hati miliki ya mali yoyote ya Wakfu itakayopatikana na mtu yeyote kwa umiliki mbaya au kwa sababu ya sheria ya dawa.

19. (1) Mali ya Wakfu iliyo chini ya usimamizi wa Tume itasimamiwa na Tume kulingana na nia ya mtoaji wa Wakfu (Waaqif)

Isipokuwa kwamba malengo ya mtoaji wa wakfu (Waaqif) yataheshimiwa tu ikiwa-

(a) ni halali;

(b) kulingana na sheria za Kiislamu;

(c) zina uwezo wa kutekelezwa, na

(d) zinajulikana kwa kurejelea mila au kwa kurejelea ushahidi mwingine wowote unaopatikana kihalali

(2) Bila kujali kifungu kidogo cha (1), ambapo kwa maoni ya Tume nia ya waagif ni haramu au haijulikani au haiwezi kutekeleza Tume inaweza kuomba Wakfu

mali-

(a) katika kesi ya Wakfu khairi, kwa madhumuni mazuri au ya hisani kwa niaba ya Waislamu kama Tume inaweza kuona inafaa; au

(b) katika kesi ya Wakfu ahli, kwa njia ambayo Tume itaona inafaa kwa faida ya walengwa wa Wakfu.

(3) Tume itatumia mapato yoyote ya ziada ambayo hubaki baada ya kutimiza malengo ya mtoaji wa wakfu (Waaqif) kwa njia iliyowekwa katika aya ya (2) (a) na (b).

(4) Iwapo Tume itaamua kuwa mdhamini wa Wakfu anatumia vibaya mali ya Wakfu, Tume inaweza kufanya uchunguzi kwa mujibu wa kifungu cha 15 na inaweza kutoa maagizo yafuatayo dhidi ya watu watakaopatikana na hatia-

(a) katika kesi ya Wakfu ahli, amri ya kurudisha mali ya Wakfu ambayo imekuwa ikisimamiwa vibaya kwa wanafamilia

(i) ikiwa wanataka hivyo; na

(ii) ikiwa wanaonyesha uwezo wa kusimamia mali ya Wakfu wenyewe, au

(b) kwamba mali ishughulikiwe kwa mujibu wa kifungu cha 15 (5).

20. Ambapo, kuhusiana na Wakfu yoyote, Tume huamua kwamba,

(a) nia za mtoaji wa wakfu (waaqif) haziwezi kutekelezwa; na

(b) ni muhimu kwamba mali ya Wakfu iuzwe, Tume inaweza kusababisha mali kuuzwa na itahakikisha mapato ya uuzaji yanasimamiwa kulingana na kifungu cha 21 (2) na (3):

Isipokuwa kwamba hakuna chochote katika sehemu hii kitachukuliwa kuidhinisha uuzaji wa ardhi yoyote ambayo, chini ya Wakfu, ilikusudiwa kutumiwa kwa makaburi, mazishi au ujenzi wa msikiti.

21. (1) Mali yoyote ya Muislamu aliyekufa ambayo hakuna ni kwa ajili i ambayo yameanzishwa kati ya mwaka mmoja tangu tarehe ambayo mali hiyo imekabidhiwa-

(a) msimamizi wa mali;

(b) Mdhamini wa Umma; au

(c) Mamlaka ya Mali Isiyodaiwa ya Fedha, itahamishiwa kwa Tume na msimamizi wa mirathi, Mdhamini wa Umma au Mamlaka ya Mali Isiyodaiwa ya Fedha, kama itakavyokuwa.

(2) Mali yoyote iliyohamishiwa kwa Tume chini ya kifungu kidogo cha (1) ita

(a) ikiwa ni kwa njia ya pesa taslimu, lipwa kwenye akaunti inayojulikana kama akaunti ya ziada ambayo Tume itaanzisha kwa kusudi hilo, na

(b) ikiwa iko katika fomu nyingine isipokuwa pesa taslimu, ibadilishwe kuwa pesa taslimu na kulipwa kwenye akaunti ya ziada.

(3) Fedha kutoka kwa akaunti ya ziada zitatumiwa na Tume kwa madhumuni mazuri au ya hisani kwa faida ya Waislamu kama Tume itakavyoona inafaa:

Isipokuwa, ikiwa, kati ya miaka kumi na tano tangu tarehe ya kuhamishwa kwa mali yoyote chini ya kifungu kidogo cha (1), mtu yeyote ataanzisha ni kwa ajili i hayo, Tume italipa nje ya akaunti hiyo kiasi sawa na kiasi kilicholipwa Tume kwa niaba ya mali hiyo.

22. (1) Tume haitatumia mali ya Wakfu au mapato yoyote yanayotokana nayo kwa sababu yoyote

imeunganishwa na Wakfu nyingine ikiwa bado kuna Wakfu

mali au mapato kutoka kwa Wakfu ya mwisho.

(2) Bila kujali kifungu kidogo cha (1), ikiwa Tume itaamua kuwa Wakfu khairi anahitaji haraka fedha zozote za ukarabati au kwa madhumuni mengine yoyote, inaweza, ingawa kuna mali ya Wakfu katika hiyo Wakfu khairi, itatumia mapato yanayotokana na mapato kutoka kwa mali nyingine yoyote ya Wakfu au Wakfu khairi mwingine kwa kusudi hilo.

(3) Bila kujali kifungu kidogo cha (2), Tume itatumia mapato yatokanayo na Wakfu khairi mwingine ikiwa imeridhika kuwa

(a) mapato hayahitajiki kwa wakati huo Wakfu khairi, na

(b) kiasi cha mapato yaliyotumiwa, bila ya kuathiri malengo ya Wakfu inayohusiana na ambayo inatumia, italipwa nje ya mali ya Wakfu hiyo ndani ya mwaka mmoja tangu tarehe ya kutumiwa hivyo

23. Tume itahakikisha kuwa, kwa niaba ya kila Wakfu, jumla ambayo kwa maoni ya Tume ni muhimu kutunza na kuhifadhi mali ya Wakfu hulipwa katika matengenezo na akaunti ya akiba kabla ya malipo yoyote kufanywa kwa madhumuni ya kubeba nje malengo ya mtoaji wa wakfu (Waaqif).

Isipokuwa kwamba kiasi kinachotumika kutunza Wakfu hakitazidi asilimia thelathini ya thamani ya mali ya Wakfu.

24. (1) Ikiwa, kuhusiana na Wakfu yoyote-

(a) nia za mtoaji wa wakfu (Waaqif)-

(i) ni kinyume cha sheria au haijulikani; au

(ii) hawana uwezo wa kutekelezwa; au

(iii) haiwezi kutekelezwa kwa busara; au

(b) walengwa hawahakikiki; au

(C) mapato yoyote ya ziada hubaki baada ya kufanya malipo yanayotakiwa na kifungu cha 21 baada ya kutekeleza malengo ya mtoaji wa wakfu (Waaqif)-, Tume inaweza kuuza mali hiyo na kulipa mapato ya uuzaji na ziada iliyotajwa katika aya ya (c) kuwa akaunti ya ziada iliyoanzishwa na Tume kwa sababu hiyo.

(2) Tume inaweza kushughulikia fedha zozote kutoka kwa akaunti ya ziada kwa-

(a) kuziweka katika benki inayothibitisha sharia; au

(b) kuwekeza katika uwekezaji na dhamana kama inavyoruhusiwa na sheria ya Kiislamu kwa uwekezaji wa fedha za uaminifu, na mapato yatakayopatikana yatatumika katika usimamizi wa jumla wa Tume.

SEHEMU YA IV-VIFUNGU VYA FEDHA

- 25.** Tume itaweka vitabu sahihi vya hesabu za mapato, matumizi, mali na madeni ya Tume, na akaunti hizo zitakaguliwa kwa mujibu wa sheria ya Ukaguzi wa Umma, 2015.
- 26.** (1) Tume inaweza kufungua na kudumisha akaunti za benki zinazofuata sharia kama inavyotakiwa kwa utekelezaji wa majukumu ya Tume
- (2) Akaunti za benki zilizotajwa katika kifungu kidogo cha (1) zitaendeshwa na Mkurugenzi Mkuu na afisa mwingine yeyote wa Tume aliyeidhinishwa kwa niaba hiyo na Tume.
- 27.** (1) Tume, kabla ya thelathini ya Septemba katika kila mwaka, itaandaa ripoti ya mwaka kwa mwaka wa fedha uliotangulia na kuipeleka kwa Mwanasheria Mkuu wa Serikali kabla ya Novemba thelathini katika mwaka huo.
- (2) Ripoti ya mwaka itatoa habari kuhusu—
- (a) shughuli za Tume katika mwaka wa fedha uliopita;
 - (b) hadhi ya Nyakafu chini ya usimamizi wa wadhamini Wakfu;
 - (c) hadhi ya Nyakafu iliyopewa Tume; na
 - (d) mapato, matumizi, mali na madeni ya Nyakafu.

SEHEMU YA V-KUMBUKUMBU

- 28.** (1) Tume inaweza kutoza ada
- (a) kwa kiwango cha asilimia tano kwa mwaka ya mapato ya mali ya Wakfu ya Wakfu khairi; au
 - (b) asilimia kumi kwa mwaka ya mapato ya mali ya Wakfu ya Wakfu ahli, kwa usimamizi wa Nyakafu iliyopewa Tume.
- (2) Ada inayotozwa chini ya kifungu kidogo cha (1) italipwa katika akaunti ya jumla ya usimamizi wa Tume na itatumiwa na Tume
- (a) kwanza kulipia gharama za usimamizi wa Nyakafu; na
 - (b) ziada itatumika kwa malengo ya hisani kama Tume itakavyoamua.
- (3) Ada iliyowekwa chini ya kifungu kidogo cha (1) inaweza kutofautishwa na azimio kwa madhumuni hayo yaliyotolewa na wengi wa wajumbe wa Tume waliopo kwenye mkutano wa Tume iliyoitishwa kwa kusudi hilo na kuchapishwa kwenye Gazeti
- 29.** Mwanasheria Mkuu anaweza kutunga sheria za utekelezaji bora wa masharti ya sheria hii.
- 30.** (1) sheria ya Makamishna wa Wakf inafutwa.
- (2) Bila kujali kifungu kidogo cha (1)
- (a) mali yote ya Wakfu iliyosajiliwa chini ya sheria ya Makamishna wa Wakf (sasa imefutwa) itachukuliwa kuwa imesajiliwa chini ya sheria hii; na

(b) hakuna kitu katika sheria hii kitakachoathiri haki yoyote, riba au mali katika, au kwa, mali yoyote ambayo, ikiwa ni ya dhamana au ya dhamana, na ikiwa inamiliki, kurudisha au kubaki, ilikusanywa au ilipatikana kabla ya kuanza kwa hii Tenda chini ya uamuzi wowote wa mwisho, amri au amri ya korti ya mamlaka yenye uwezo.

31. (1) Mtu ambaye, kabla ya kuanza kutumika kwa sheria hii, aliteuliwa kuwa Katibu au Kamishna wa Makamishna wa Wakf chini ya sheria ya Makamishna wa Wakf (sasa imefutwa), atabaki ofisini ili kutumikia kipindi kilichobaki cha muda wa kazi wa Kamishna, baada ya hapo Kamishna mpya atateuliwa kwa mujibu wa masharti ya sheria hii.

(2) Kesi yoyote, vyombo au haki za kukata rufaa zinazojishughulisha mara moja kabla ya kuanza kwa sheria hii zitahesabiwa kuwa ni mashauri, vyombo au haki chini ya sheria hii.

(3) Mali na mali zote zisizohamishika na zinazohamishika ambazo kabla ya kuanza kutumika kwa sheria hii zilipewa, au katika milki ya Makamishna wa Wakf chini ya sheria ya Makamishna wa Wakf (sasa imefutwa), kwa mujibu wa kifungu hiki, watapewa Tume bila usafirishaji zaidi, uhamishaji au mgawo:

Isipokuwa kwamba Tume, kati ya mwaka mmoja baada ya kuanza kwa sheria hii, itakagua masharti na masharti ya kukodisha mali yote iliyoingizwa na Makamishna wa Wakf chini ya sheria ya Makamishna wa Wakf (sasa imefutwa) na kujikimu kabla ya kuanza.

(4) Haki zote, majukumu na madeni ambayo mara moja kabla ya kuanza kwa sheria hii xxxxx iliopewa au iliyowekwa kwa Makamishna wa Wakf chini ya sheria ya Wakomishna wa Wakf (sasa imefutwa) itachukuliwa kuwa haki, wajibu na dhima za Tume iliyo chini sheria hii.

(5) Marejeleo yote kwa Makamishna wa Wakf walioteuliwa chini ya sheria ya Makamishna wa Wakf (sasa imefutwa) katika makubaliano yoyote au chombo kinachohusiana na mali yoyote, mali, haki, majukumu au deni lililohamishwa chini ya kifungu kidogo cha (3) au (4) na kujikimu mara moja kabla kuanza kwa sheria hii, isipokuwa, kama muktadha unavyotaka vinginevyo, itasomwa kama marejeo ya Tume iliyoundwa chini ya Sheria hii.

(6) Mtu yeyote ambaye alikuwa mwanachama wa wafanyikazi wa Makamishna wa Wakf walioteuliwa chini ya sheria ya Wakomishna wa Wakf (sasa imefutwa), atachukuliwa kuwa ameteuliwa chini ya sheria hii kwa sheria na masharti ya utumishi yanayowahusu mara moja kabla kuanza kwa sheria hii.

KUMBUKUMBU YA MALENGO NA SABABU

Lengo kuu la Mswada huo ni kutoa uanzishwaji wa Tume ya Wakfu, usimamizi wa mali ya Wakfu, kufuta sheria ya Makamishna wa Wakf (Sura ya 109 ya sheria za Kenya) na kwa madhumuni ya kushikamana. Mswada umegawanywa katika Sehemu tano.

Sehemu ya I (vifungu 1 - 4) vya Mswada huo vina vifungu vya awali. Kifungu cha 1 kinataja jina fupi; kifungu cha 2 kinatafsiri tafsiri ya maneno na maneno muhimu yaliyotumika katika Mswada huo; kifungu cha 3 kinataja matumizi ya Mswada kwa utekelezaji na usimamizi wa Nyakafu nchini Kenya na kifungu cha 4 kinatoa uhalali wa Wakfu ambayo hufanywa kwa mujibu wa masharti ya Mswada huo.

Sehemu ya II (vifungu vya 5 - 12) vya Mswada huu vinahusu mambo yanayohusiana na uundwaji wa Tume ya Wakfu, na muundo, uteuzi, kazi na ujira wa wajumbe wa Tume. Pia inatoa uteuzi wa Mkurugenzi Mkuu na maafisa na wafanyikazi wa Tume. Kifungu cha 5 kinataja kuanzishwa kwa Tume kama shirika la ushirika; kifungu cha 6 kinatoa muundo wa Tume; kifungu cha 7 kinataja kuanzishwa kwa jopo la uteuzi kwa uteuzi wa wajumbe wa Tume; kifungu cha 8 kinahusu majukumu ya Tume; kifungu cha 9 kinataja uchaguzi wa mwenyekiti wa Tume na akidi inayohitajika kwa mikutano ya Tume; kifungu cha 10 kinahusu malipo ya wajumbe wa Tume; kifungu cha 11 kinataja uteuzi, sifa na majukumu ya Mkurugenzi Mkuu na kifungu cha 12 kinataja uteuzi wa maafisa na wafanyikazi wa Tume.

Sehemu ya III (kifungu cha 13 - 24) cha Mswada huo kinahusu usimamizi wa Nyakafu. Kifungu cha 13 kinahusu usajili wa Nyakafu na Tume; kifungu cha 14 kinataja usimamizi wa Nyakafu iliyosajiliwa na Tume na kifungu cha 15 kinatoa maoni juu ya usimamizi na bodi za wadhamini wa Nyakafu iliyosajiliwa na Tume na njia ambayo maswali hayo yataamuliwa.

Kifungu cha 16 cha Mswada huu kinatoa mahitaji ya kwamba wadhamini wa Nyakafu watawasilisha nyaraka zinapohitajika kufanya hivyo na Tume; kifungu cha 17 kinataja njia ya kushughulikia makubaliano yoyote yaliyofanywa kwa mali ya Wakfu; kifungu cha 18 kinasema kwamba hati miliki ya mali ya Wakfu haitapita kwa mtu mwingine yeyote kupitia milki mbaya au sheria ya dawa na kifungu cha 19 kinatoa sharti la kwamba mali ya Wakfu itasimamiwa kulingana na nia ya mtoaji wa wakfu (Waaqif).

Kifungu cha 20 cha Mswada kinahusu njia ambayo mali ya Wakfu inaweza kutolewa na Tume; kifungu cha 21 kinatoa njia ambayo Kamishna atashughulikia mali isiyodaiwa ya Waislamu waliokufa; kifungu cha 22 kinazuia uwiano wa mali inayohusiana na Wakfu ambayo inaweza kutumiwa na Tume kwa madhumuni ya Wakfu, kifungu cha 23 kinataja kuanzishwa kwa akaunti ya matengenezo na akiba na Tume kwa madhumuni ya Wakfu na kifungu cha 24 hutoa uanzishwaji wa akaunti ya ziada kwa niaba ya Wakfu ambayo pesa za ziada zinazohusiana na Wakfu zinaweza kulipwa.

Sehemu ya IV (kifungu cha 25 hadi 27) cha Mswada hutoa masharti ya kifedha. Kifungu cha 25 kinasema kuwa hesabu za Tume zitakaguliwa kwa mujibu wa sheria ya Ukaguzi wa Umma, 2015; kifungu cha 26 kinasema kwamba Tume inaweza kufungua na kudumisha akaunti za benki zinazofuata sharia kwa madhumuni ya Tume na kifungu cha 27 kinatoa utayarishaji na uwasilishaji wa ripoti ya mwaka ya Tume.

Sehemu ya V (vifungu vya 28-31) vya Mswada huu vinahusu mambo anuwai. Kifungu cha 28 kinataja kutozwa ada, na Tume kwa aina tofauti za watu waliosajiliwa na Tume; kifungu cha 29 kinatoa mamlaka kwa Mwanasheria Mkuu wa Serikali kutunga sheria chini ya Mswada huo; kifungu cha 30 kinataja kufutwa kwa sheria ya Makamishna wa Wakf (Sura ya 109) na akiba kwa sababu ya maswala fulani yanayohusiana na sheria ya Makamishna wa Wakf na kifungu cha 31 kinatoa maswala ya mpito pamoja na uteuzi ambao ulifanywa chini ya sheria ya Makamishna wa Wakf, mashauri yoyote yaliyoanzishwa Sheria ya zamani, na wafanyikazi au maafisa walioteuliwa chini ya sheria ya zamani.

Taarifa juu ya ujumbe wa mamlaka ya kisheria na upeo wa haki za kimsingi

Mswada hauwekei kikomo haki za msingi au uhuru lakini unapeana mamlaka ya kutunga sheria kutunga sheria ndogo kwa Wakili Mkuu

Taarifa kuhusu ikiwa Mswada unahusu serikali za kaunti

Mswada hauathiri kazi na nguvu za serikali za kaunti zilizoainishwa katika nafasi ya Nne ya Katiba.

Taarifa kuhusu ikiwa Mswada huo ni Mswada wa Sheria ya Fedha kulingana na maana ya Ibara ya 114 ya Katiba

Kupitishwa kwa mswada huu kunaweza kusababisha matumizi ya nyongeza ya fedha za umma.

Tarehe 8 Oktoba, 2019.

ADEN DUALE,

Kiongozi wa Chama cha Wengi Bungeni